

MAŁGORZATA
CZARNOCKA

**Konceptcje
podmiotu
poznania**
we współczesnej
filozofii

Wydawnictwo IFIS PAN
Warszawa 2017

Spis treści

Wprowadzenie	7
ROZDZIAŁ 1. PODMIOTOWOŚĆ WEDŁUG IMMANUELA KANTA	13
Wprowadzenie	13
Czym jest podmiot transcendentálny?	15
Istnienie podmiotu transcendentálnego	30
Podmiot transcendentálny a podmiot empiryczny	35
Kantowska koncepcja podmiotu poznania a współczesne ujęcia poznania i umysłu	40
Konstruowanie podmiotu transcendentálnego	45
ROZDZIAŁ 2. PODMIOT POZNANIA WEDŁUG NEOKANTYZMU ..	57
Kantyzm a neokantyzm	57
Heinricha Rickerta pojęcia podmiotu	59
Podmiot transcendentálny według Bruno Bauch	71
Paul Natorp i wykluczenie podmiotu poznania	80
Podsumowanie i wnioski	89
ROZDZIAŁ 3. PODMIOT W MAXA SCHELERA KONCEPCJI SOCJOLOGII WIEDZY	97
O socjologii wiedzy	97
Podmiot poznania w koncepcji Maxa Schelera a antropologia	110
Podmiot indywidualny	115
Podmiot zbiorowy	119
Podmiot w nauce	125
Formy poznawcze. Teoria światopoglądów	125
Źródła nauki (powstanie nauki)	128
Nauka a popędy	134

Dwa podmioty nauki	140
Próba podsumowania	143

ROZDZIAŁ 4. KONCEPCJA NAUKI I JEJ PODMIOTU – MOCNY
PROGRAM SZKOŁY EDYNBURSKIEJ

147	
Ogólna charakterystyka Szkoły Edynburskiej	147
Przedmiot socjologii wiedzy według mocnego programu	154
Cztery zasady programowe	156
Czym jest wiedza?.....	166
Realizm	170
Relatywizm	173
Interesy podmiotu społecznego	175
Podmiot indywidualny a podmiot społeczny	181

ROZDZIAŁ 5. POZNANIE KIEROWANE PRZEZ INTERESY –
KONCEPCJA JÜRGENA HABERMASA

193	
Antropiczne podstawy nauki i poznania	193
Tezy Habermasowskiej koncepcji.....	195
Nauki empiryczne a interes techniczny	203
Nauki historyczno-hermeneutyczne a interes praktyczny	214
Nauki krytyczne a interes emancypacyjny.....	217
Triada interesów a jedność nauki	228
Podmiotowość w koncepcji nauki konstytuowanej przez interesy	231

ROZDZIAŁ 6. ZNATURALIZOWANY TRANSCENDENTALIZM
JÜRGENA HABERMASA

243	
Metafilozoficzny grunt.....	248
Droga do podmiotu	253
Detranscendentalizacja podmiotu.....	255
Dualny i zdetranscendentalizowany podmiot poznania.....	280
Zakończenie	285
Bibliografia	293
Indeks nazwisk	299